

FORLØBSMÆRKER

Tilhører

Navn: _____

Gren: _____

Gruppe: _____

Forløbsmærker

Hvert forløb er inddelt i tre niveauer:

Aldersgruppe: 6-9 år

Basismærket er for den nye spejder med lidt eller ingen spejdererfaring. Mærket giver den basisviden, der er nødvendig, for at kunne udføre simple og nemme opgaver med støtte fra lederen.

Aldersgruppe: 8-13 år

Udvidetmærket er for spejderen, som har en basisviden inden for emnet og gerne vil lære mere. I udvidetmærket lærer spejderen at klare opgaver forholdsvis selvstændigt med kun lidt hjælp fra lederen.

Aldersgruppe: 13 år og ældre

Ekspertmærket lærer spejderen at arbejde helt selvstændigt med de opgaver som bliver stillet af lederen. Efter at have taget ekspertmærket, bør der ikke være noget spejderen er i tvivl om inden for det pågældende emne.

For at tage udvidetmærket og ekspertmærket er det en forudsætning at man har en vis basisviden. Man behøver ikke at have taget det foregående mærke, men spejderen er nødt til at være indforstået i den grundlæggende viden inden for emnet. Alle de forslag til aktiviteter der er under hvert mærke ligger inde i aktivitetsdatabasen på dds.dk/aktivitet. Gå ind under det enkelte mærke på dds.dk her finder du links til alle de til aktiviteter, der er foreslået. Varigheden af mærkerne varierer i de forskellige forløb. Nogle mærker kan forløbe over et år, mens andre blot behøver forløbe over 3-4 møder. Der er dog et krav om at et forløb som minimum skal vare over 3 møder. Derudover er det op til dig som leder, hvor meget arbejde du synes der skal lægges i at tage mærket.

God fornøjelse!

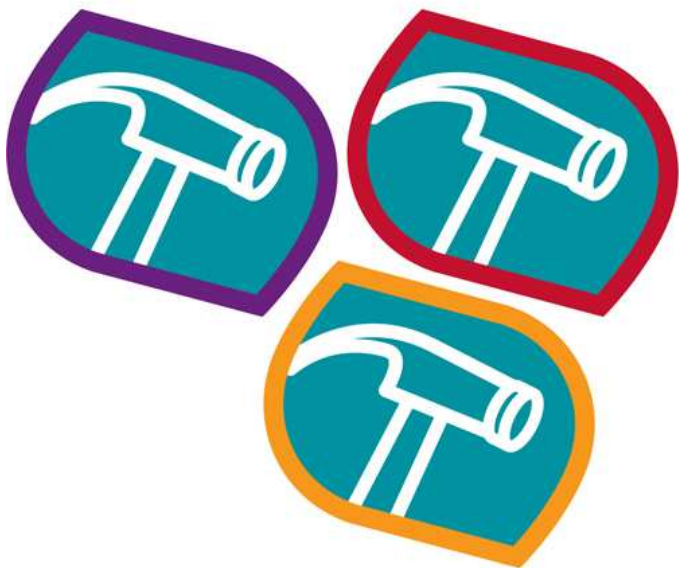
Indhold

Håndværk	4
Klar dig selv	8
Klima	12
Kommunikation	16
Kultur og samfund	20
Leg og drama	24
Natur	28
Orientering	32
Pioner	36
Sø og strand	40
Udeliv	44
Kilometermærker	48

Håndværk

Om Håndværk

For til fulde at forstå og værdsætte forskellige håndværk, er det nødvendigt selv at stifte bekendtskab med en række forskellige materialer og teknikker. Under arbejdet med håndværksmærkerne får spejderne oplevelsen af at skabe produkter, der både er varige og brugbare, og opdager værdien i at bruge tid og være omhyggelig i arbejdsprocessen.

Håndværk Basis

Vejledning

I arbejdet med basismærket Håndværk vil spejderen gennem kreative og praktiske opgaver udvikle en forståelse for, hvad det vil sige at fremstille et produkt.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har arbejdet med 2 forskellige typer materialer.		
Har kendskab til grundfarver og fremstilling af blandingsfarver.		
Har arbejdet kreativt.		
Har skabt genstande med hænder og basale værktøjer.		

Håndværk Udvidet

Vejledning

Under arbejdet med udvidetmærket håndværk udvides spejdernes kendskab til forskellige materialer, og der skabes en forståelse for, hvilke materialer der er egnede til det givne projekt. Samtidig øges spejdernes bevidsthed om værdien af høj kvalitet i arbejds-processen såvel som i det endelige produkt.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har et kendskab til mindst 2 nye materialer.		
Har udtænkt og fremstillet et kreativt og praktisk produkt.		
Har kendskab til brug og vedligeholdelse af forskellige værktøjer til mindre projekter.		

Håndværk Ekspert

Vejledning

I arbejdet med ekspertmærket håndværk, skal spejderen være i stand til, at danne sig et overblik over forskellige materialer og deres anvendelighed. Spejderne skal selv kunne udtænke og gennemføre håndværksmæssige projekter der tager udgangspunkt i deres egne behov.

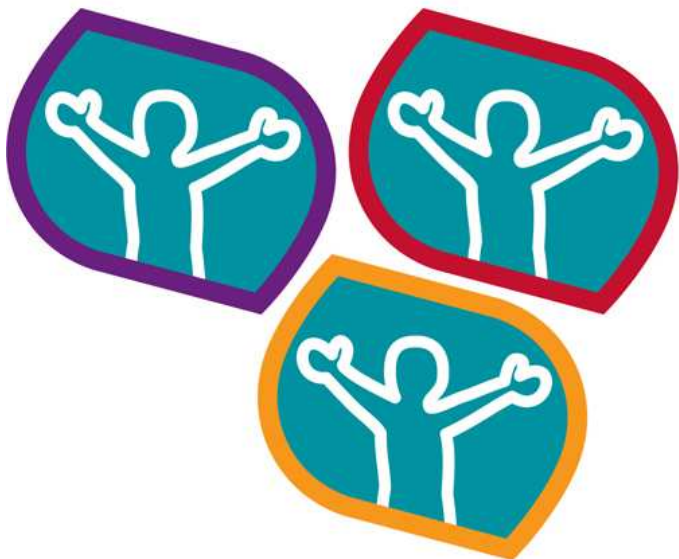
Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Er i stand til at planlægge, designe, beregne materialeforbrug, indkøbe og fremstille et større håndværksmæssigt produkt selvstændigt.		
Kan arbejde med større projekter der kræver en kombination af hårde og bløde materialer.		
Har taget aktiv stilling til valg af materialer og deres anvendelse.		

Klar Dig Selv

Om Klar Dig Selv

For at klare sig selv i dagligdagen eller på en spejdetur er man nødt til at lære forskellige praktiske færdigheder. Med "Klar dig selv"-forløbet gennemfører spejderen forskellige opgaver, der giver selvstændighed i dagligdagen og på lejr. Efter forløbet vil spejderne blandt andet være i stand til at løse praktiske ting i forbindelse med weekendture og lejre, såvel som det forbereder spejderne på den dag, hvor de står på egne ben.

Klar Dig Selv Basis

Vejledning

I arbejdet med basismærket lærer spejderen selv at pakke sin rygsæk til en weekendtur, selv at planlægge, købe ind til og smøre sin madpakke og elementær førstehjælp. Spejderen lærer de basale ting for at kunne klare en dag uden mor og far.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Kan elementær førstehjælp.		
Kan pakke rygsækken til en weekendtur.		
Kan skrive indkøbsseddel, købe ind og administrere pengene i denne forbindelse for at kunne smøre madpakke og ordne køkkenet bagefter.		
Kan hjælpe til med at rydde op, holde orden og passe på sine ting ("ansvar for andre og sig selv").		
Kan bruge nogle af sine personlige mål til daglig brug.		
Kan hjælpe med at pakke fællesgrej til weekendtur.		
Kan modtage og videregive en besked.		
Har en god personlig hygiejne.		

Klar Dig Selv Udvidet

Vejledning

Efter spejderen har gennemført Klar-dig-selv forløbsmærket vil spejderen være i stand til at planlægge en længere tur med hensyn til indkøb, offentlig transport og de andre praktiske forbedringer. Spejderen skal også lære, hvordan man pakker både personligt og patruljegerj til en længere tur. Endelig skal spejderen arbejde bredt med brugen af personlige mål og øve praktisk reparation af daglig ting.

forudsætning

Forudgående god forståelse for emnerne, som blev behandlet under basis. Alternativt, bør basis-mærkets emner indarbejdes i forløbet.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Kan ordne mindre reparationer.		
Kan pakke rygsækken til en længere tur (både før og efter turen).		
Kan klare køkkentjansen inklusiv købe ind, lave varm mad, opvask, køkkenskabet og patruljekassen (giftflasker).		
Kan kildesortere affald.		
Kan ordne patruljens grej til turen (huske at få det rigtige med samt rengøre og rydde op bagefter).		
Kan rejse med offentlige transportmidler inkl. brug af bus - og togkort.		
Kan bruge flere af sine personlige mål i praksis.		

Klar Dig Selv Ekspert

Vejledning

Ekspertmærket lærer spejderen at gennemføre længerevarende og mere omfattende opgaver som finder sted i spejdernes liv. De lærer også, at ved at arbejde tæt sammen med de andre patrulje-medlemmer nås målene lettere

forudsætning

Forudgående god forståelse for emnerne, som blev behandlet under udvidet. Alternativt, bør emnerne under udvidet indarbejdes i forløbet.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Kan planlægge, gennemføre (inkl. oprydning) og evaluere en patruljetur inkl. mad og hygiejne (sundhed på en telttur).		
Kan indrette et lokale, for eksempel patruljelokalet eller et værelse hjemme.		
Har kendskab til forløbsmetoden (Idégenerering, Planlægning, Udførelse, Evaluering).		
Kan selvstændigt gennemføre en kollektiv uge sammen med de andre tropsspejdere.		
Kan planlægge en møderække for troppen/patruljen.		
Kan fastlægge større afstande etc. i naturen vha. forskellige målemetoder.		

Klimamærket

Om Klimamærket

For at man kan føle et ansvar og passe på klimaet og ære bevidst om de ting, der påvirker og forandrer klimaet, skal man kende til klimaet og dermed også naturen og verden omkring os. Forløbet omkring klima giver spejderne et indblik i og viden om klima, og hvordan vi kan leve på en måde, så spejdernes adfærd ændrer sig til at påvirke klimaet mindst muligt

Klimamærket Basis

Vejledning

Basismærket giver spejderne et generelt kendskab til klimaet, herunder hvordan vi påvirker naturen og klimaet mindst muligt.

Har du brug for viden om hvad klima er, så tjek links og aktiviteter på [Klimamaterialer](http://dds.dk/aktiviteter/klimamaterialer). På <http://dds.dk/aktiviteter/klimamaterialer>

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har arbejdet med hvad klima er.		
Har arbejdet med, hvordan man sparer på naturens resourcer.		
Kender til god affaldshåndtering.		

Klimamærket Udvidet

Vejledning

Klimamærket Udvidet giver spejderne et større kendskab til klimaet, drivhuseffekten og forskellige energiformer. Spejderne skal komme med forslag til klimaforbedrende tiltag.

Har du brug for viden om hvad klima er, så tjek links og aktiviteter på [Klimamaterialer](#).

Forudsætning

Spejderne skal vide, hvad klima er og have en grundlæggende forståelse for, hvordan man kan gøre en forskel for klimaet eller hvad der svarer til læringsmålene for Klimamærket - Basis.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Ved hvordan man reducerer ressourceforbruget.		
Kender til hvad CO2 og drivhuseffekt er.		
Har en grundlæggende forståelse for alternative energikilder.		
Har arbejdet med en længerevarende klimaaktivitet.		

Klimamærket Ekspert

Vejledning

Klimamærket Ekspert giver spejderne et dybdegående kendskab til klimaet, herunder hvad man kan gøre for at have så lille effekt på klimaet som muligt samt komme med forslag til klimaforbedrende tiltag.

Har du brug for viden om hvad klima er, så tjek links og aktiviteter på [Klimamaterialer](#).

Forudsætning

Forudgående god forståelse for emnerne, som blev behandlet under udvidet. Alternativt, bør emnerne under udvidet indarbejdes i forløbet.

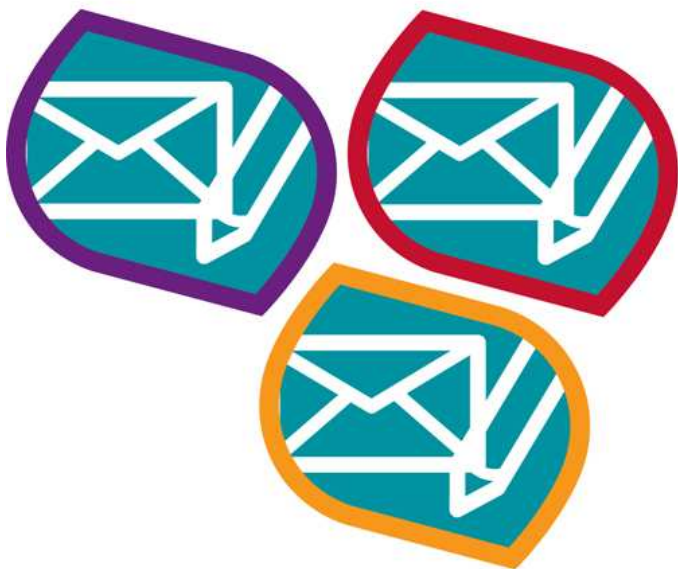
Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har forståelse for og kan forklare, hvad klima er.		
Har lavet klimaforbedrende tiltag.		
Har arbejdet med en længerevarende klimaaktivitet.		

Kommunikation

Om Kommunikation

Kommunikation er en grundsten i vores hverdag. At kommunikere er alt lige fra at sende et postkort fra spejderlejren hjem til mor, til at holde et foredrag for patruljen. Kommunikation kan være andet end talen, det kan også være kropssprog, tegnsprog og hemmelige koder. Derudover giver arbejdet med kommunikationsmærket kendskab og redskaber til konflikthåndtering, motivering og evaluering.

Kommunikation Basis

Vejledning

Basismærket tager udgangspunkt i at spejderen får en grundlæggende viden i hvordan man kommunikerer, hvad det vil sige at være en god kammerat og leger nogle lege som giver en forståelse for hvad god kommunikation er.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har arbejdet med hvad grundlæggende kommunikation er (modtager/afsender) og herunder regler for almindelig god kommunikation		
Har arbejdet med hvad godt kammeratskab er (spejderloven).		
Har evalueret møder og aktiviteter ved brug af fx Bedstemors lov.		

Kommunikation Udvidet

Vejledning

Udvidetmærket giver spejderen redskaber til hvordan man kommunikerer bedre, og hvordan man kan bruge forskellige kommunikationsformer i forskellige sammenhæng.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har forståelse for hvad kommunikation er.		
Har arbejdet med hvordan man lytter og forstår kommunikation.		
Har arbejdet med ironi og sarkasme.		
Har kendskab til forskellige koder.		
Har skrevet en artikel til et spejdermedie om en spændende oplevelse.		

Kommunikation Ekspert

Vejledning

Ekspertmærket gør, at spejderen ikke er i tvivl om, hvordan man skriver en pressemeddelelse, at spejderen kan løse forskellige konflikter og at spejderen er i stand til at tale foran venner og andre forsamlinger.

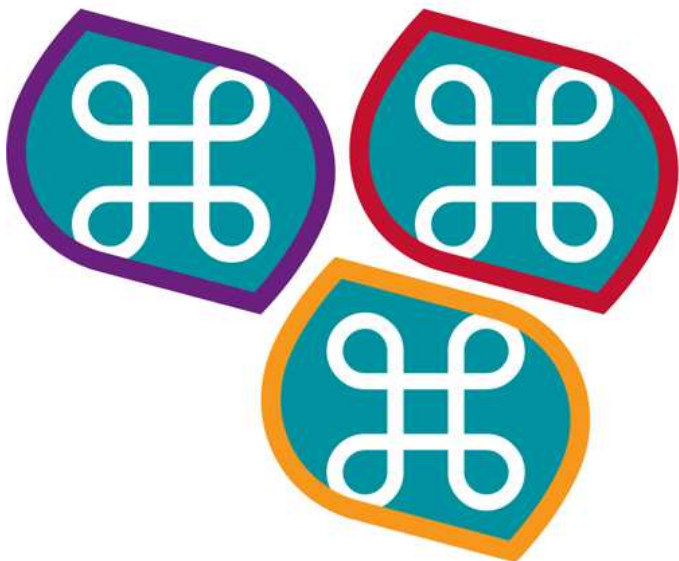
Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Kan forklare hvad kommunikation er – herunder hvad anerkendende kommunikation er.		
Har skrevet en pressemeddelelse til lokale medier.		
Kender til konflikthåndtering og kan bruge det i praksis.		
Kan motivere sin patrulje/klan.		

Kultur Og Samfund

Vejledning

Den gennemgående idé for "Kultur og Samfund" er, at spejderne først får kendskab til lokale forhold og senere de nationale og internationale, samt vores egen spejdermæssige baggrund. Mens de yngste spejdere udforsker verdenen omkring dem, bliver de ældste spejderne motiveret til at forholde sig kritisk til forhold både herhjemme og ude i verden.

Kultur Og Samfund Basis

Vejledning

Spejderne kommer til at have kendskab til lokalområdet og begyndende kendskab til spejderbevægelsen

- hvad der kendetegner os som spejdere
- samt gruppens opbygning og traditioner.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har lært sin by at kende – herunder de lokale mindesmærker, kendetegn og seværdigheder.		
Har et grundlæggende kendskab til nøglepunkter i byen, som f.eks. politistationen, brandstationen, bibliotek og skoler.		
Har et grundlæggende kendskab til spejderloven.		
Har kendskab til sagnet om "Sct. Georg og dragen" (den gode gerning) for at vide, hvad der driver os som spejdere.		
Har kendskab til og har deltaget i én eller flere af gruppens traditioner.		

Kultur Og Samfund Udvidet

Vejledning

Spejderne skal gennem praktiske aktiviteter tilegne sig viden om leveforhold op gennem historien. Derudover skal de stifte bekendtskab med spejdere i andre lande og arbejde med de forskelligheder, der er i spejderarbejdet på internationalt plan.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har arbejdet med en periode fra den danske oldtid, frem til år 1500.		
Har arbejdet med emnet "Spejdere i andre lande".		
Har beskæftiget sig med og har deltaget aktivt i Spejderhjælpen.		
Har kendskab til spejd gennem tiden, herunder DDS' historie.		

Kultur Og Samfund Ekspert

Vejledning

Formålet med mærket er, at få spejderne til at engagere sig mere i samfundet og opnå større viden om hvordan spejderbevægelsen i sin helhed hænger sammen.

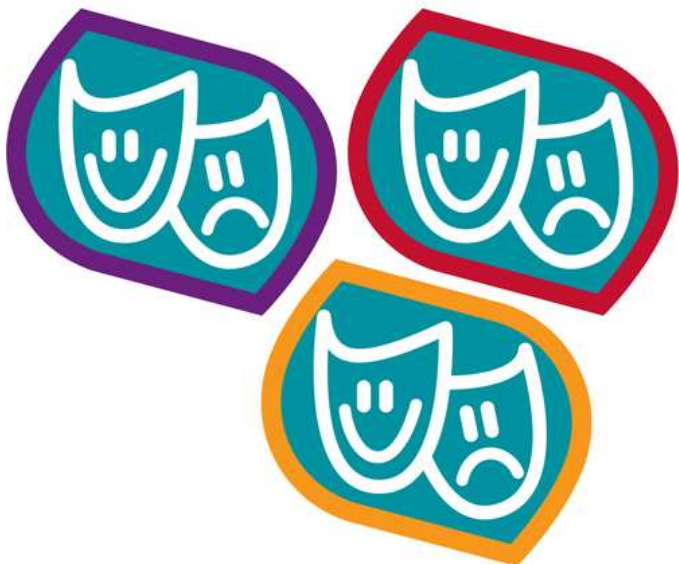
Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har planlagt og gennemført et større velgørende eller samfundsnyttigt projekt.		
Har beskæftiget sig med et eller flere lokalhistoriske emner.		
Har deltaget i et tværkorpstligt eller internationalt spejderarrangement.		
Har tilegnet sig et indgående kendskab til det værdimæssige grundlag for DDS og spejderbevægelsen som helhed.		

Leg, Sang Og Drama

Om Leg, Sang Og Drama

Lege, sange og drama er en naturlig del af spejderlivet fx ved lejrbalet og til hverdagsmøder. Ved at lege, synge og øve drama fra man er lille, kan spejderen få opbygget et kendskab til kropssprog, overvinde sin frygt for at stå foran et publikum, opnå færdigheder inden for scenekunst og meget mere. Udgangspunktet for de gode lejrbalet og spejderfester opbygges således gradvist gennem Leg, sang og drama forløbsmærkerne.

Leg, Sang Og Drama Basis

Vejledning

Basismærket giver kendskab til hvad leg, sang og drama kan være, samt hvordan I kan optræde for andre med det I har lært.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har øvet sig i at stå foran et publikum.		
Har øvet sig i at udtrykke sig tydeligt.		
Har en begyndende bevidsthed om kropssprog.		
Kan 2 lejrballssange, evt. med fagter.		
Kan 2 råb fx Tjikkerlicker.		
Har øvet sig i at begynde at sminke andre og sammensætte kostumer.		

Leg, Sang Og Drama Udvidet

Vejledning

Spejdere, der ønsker at tage forløbsmærket Leg, sang og drama Udvidet skal arbejde med at udvide sit kendskab til teater- og scenekunsten. Udvidet stiller krav til at spejderen kan udvikle sig inden for teatersporten og som lejrblåsvært. Efterfølgende kan spejderen optræde på egen hånd og planlægge og gennemføre kortvarige underholdningsforløb.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har lavet simple teaterstykker og arbejdet med kulisser og sminke.		
Har videreformidlet historier, budskaber og moraler.		
Har fundet på og udført lejrblåssketches.		
Har kendskab til et grundlæggende udvalg af spil og lege.		
Har lavet grundlæggende planlægning af arrangementer.		
Har deltaget i at lave poster på et løb.		

Leg, Sang Og Drama Ekspert

Vejledning

Spejdere, der ønsker at tage forløbsmærket Leg, sang og drama Ekspert skal kunne påtage sig en ledende rolle inden for et af de områder, som mærket indeholder. Ekspertmærket stiller krav til at spejderen skal kunne planlægge og gennemføre teaterstykker og lejrålsunderholdning selvstændigt, sammen med sin trop eller klan.

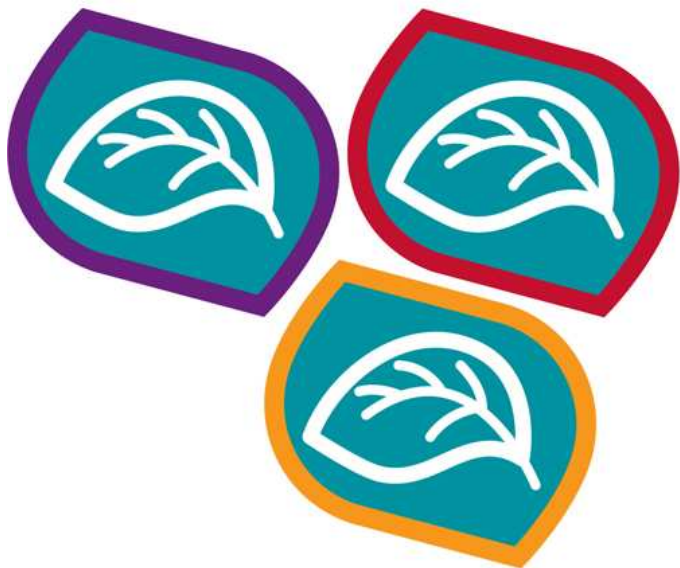
Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har skrevet en drejebog.		
Har arrangeret og afviklet poster på/til et løb.		
Har forfattet egne sange.		
Har arbejdet med lys, lyd og lettere avanceret teknik.		
Har lagt teatersminke til teaterstykker, lejråls eller første-hjælpsposter.		
Har planlagt og gennemført eget teaterstykke.		
Har været lejrålsvært fx på et spejdercenter eller på en divisionsturnering.		

Natur

Om Natur

Naturen er en grundlæggende del af spejderlivet. For at få så stor glæde af naturen som muligt, bør der afsættes god tid af til at være i naturen og til at lære om den. Spejderen skal have opbygget sit kendskab til naturen ved at følge de skiftende årstider og naturens muligheder. De får også opbygget kendskab til plante- og dyrelivet i de forskellige årstider.

Natur Basis

Vejledning

Basismærket tager udgangspunkt i at give spejderne en idé om hvad naturen indeholder. Både den lokale og den mere fremmedartede natur kan og bør indgå i spejderens naturliv. Udgangspunktet for de gode naturoplevelser er til hver en tid spejderens viden om god adfærd i naturen.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har god adfærd i naturen.		
Har kendskab til årets gang.		
Kan identificere dyre - og plantearter.		
Har haft lokale naturoplevelser.		

Natur Udvidet

Vejledning

At føle ansvar for naturen er en del af spejderånden, men ansvarsfølelse kommer ikke af sig selv. Udvidetmærket giver et mere indgående kendskab til naturen omkring os, og en begyndende forståelse for de processer der finder sted.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har undersøgt og beskrevet den lokale natur.		
Har haft besøg af naturvejleder eller Ildflue.		
Har anvendt naturmaterialer i praksis.		
Har kendskab til planter livscyklus – fra frø til frugt.		

Natur Ekspert

Vejledning

Har kendskab til planter livscyklus – fra frø til frugt.

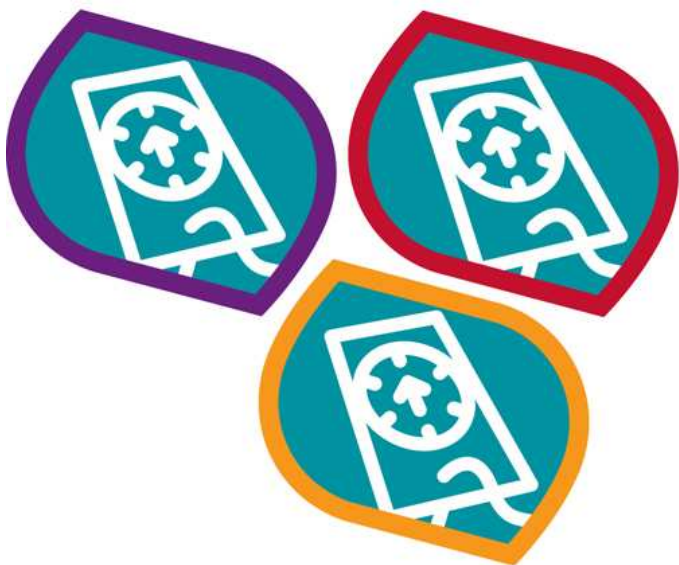
Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har viden om samspillet mellem natur og klima.		
Har viden om forskellige naturtyper.		
Har viden om naturformidling.		
Har forståelse for dyrs adfærd.		

Orientering

Om Orientering

Friluftsliv, kort og kompas hører sammen, og brug af kort og kompas er derfor en gammel tradition i spejderbevægelsen. Årsagen hertil er klar: dels lærer spejderne at finde vej med tryghed på cykelture, vandreture og spejderløb, dels er orienteringsløb sundt, sejt og sjovt i sig selv, og endelig giver udendørs arbejde med kort og kompas motion til både hjerte,

Orientering Basis

Vejledning

Et basisforløb kan gennemføres på ca. 4 møder hvoraf de 2 skal være udendørs dagsmøder (eller 6-7 timer på et heldagsmøde). Afhængig af spejdernes forkundskaber kan det være en fordel at dele træning af kortsignaturer og kompasforståelse over en længere periode (3 – 4 måneder) (i form af mindre indslag på andre møder).

Der er mange spil og lege, som indøver disse ting, og det er i dette hele taget vigtigt, at aktiviteterne er spændene, udfordrende og sjove, og at de meget hurtigt afprøves i praksis udendørs. Ellers kan indlæring af de grundlæggende metoder og færdigheder nemt virke tørt og kedeligt.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Kende kort og de vigtigste kortsignaturer som et formindsket billede af virkeligheden. Kende forskellige korttyper (luftfoto, 3D kort, kort over lokalet og grunden, 4 cm kort, o-løbskort, automobilkort, søkort), signaturer for veje, stier, skove, bygninger og marker, kortets verdenshjørner, samt kortlæsning og målestok på 4 cm kort og o-løbskort.		
Kende verdenshjørner og bruge et kompas til at finde verdenshjørner. Kende solens stilling kl. 6, 12 og 18. Kende kompassets opbygning.		
Afstandsbedømme ved hjælp af skridttælling		
Finde vej i praksis efter bykort, 4 cm kort og o-løbskort, herunder: lægge kortet i nord, udpege terrængenstande, deltaget i let orienteringsløb		
Tegne kort af lokalet eller spejdergrunden, tegne kort ruteskitse		

Orientering Udvidet

Vejledning

Et udvidet forløb varer 4-6 møder, hvor hovedparten skal være udendørs og bestå i opbygning af rutine (flere terrænvandringer, flere orienteringsløb, hike i en weekend eller på en sommerlejr etc). Sammenlagt anbefales det at fordele arbejdet over ¼ - ½ år.

Også til dette forløb er der mange lege og spil. Brug dem, så det bliver sjovt og udfordrende på samme tid

Forudsætning

Spejderen skal vise god forståelse for indholdet i basismærket, før han/hun går i gang med udvidet orientering.

Spejderen skal have en vis abstraktionsevne og er derfor typisk være fyldt 10 år inden arbejdet indledes.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Kan bruge kort i praksis herunder basisforløbets kortanvendelse, højdekurver, specielle signaturer, medianer, misvisning, vejvalg, (ledelinjer, opfang). Har kendskab til det internationale orienteringsforbunds postdefinitioner.		
Kan bruge kompassets gradinddeling til at udtage kurser på kortet og til pejling.		
Kan bruge personlige mål til afstandsbedømmelse (skridttælling, fingerbredder, armlængder). Kan vurdere afstande i terrænet over længere afstande.		
Kan gennemføre grundlæggende orientering (korthåndtering, orientere kortet efter ledelinjer og kompasnål, udtage kurser på et kort, kortere kompasgang i ukendt terræn, deltage i mellemsvære orienteringsløb, hike efter 2 cm kort, finde verdenshjørner ved hjælp af karlsvognen samt solen og uret)		

Orientering Ekspert

Vejledning

Ekspertforløbet kan gennemføres på 4-6 møder og 2 hele dage. Hovedparten skal være udendørs og bestå i orienteringstekniske finesser (vejvalg, finde vej efter højdekurver uden indtegnede veje, læse sig ind på kortet, hvis man er løbet forkert ("bømt teknik"), vekselvirkning mellem groorientering (forenkling) og finorientering (kortlæsning af alle detaljer) etc) samt opbygning af rutine (flere orienteringsløb, fjeldvandring i Norge eller Sverige eller i meget vanskeligt dansk terræn). Højdekurver kan dog med fordel trænes indendørs i form af bygning af et terrænbord (en model af landskab). Sammenlagt anbefales det at fordele arbejdet over ½ - ¾ år

Forudsætning

Spejderen skal vise god forståelse for indholdet i det udvidede forløb, før han/hun går i gang med ekspertorientering. Spejderen vil derfor typisk være fyldt 13 - 14 år inden arbejdet indledes

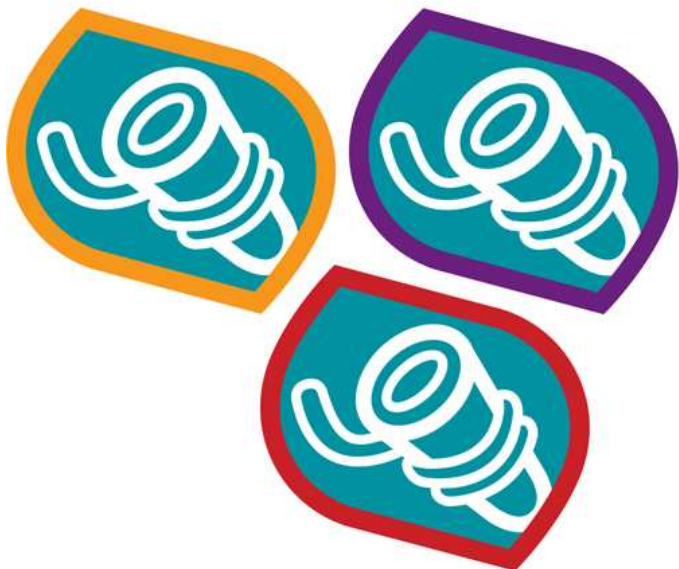
Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Kan bruge kort med stor rutine (signaturer, verdenshjørner, forskellige målestok, højdekurver og vejvalg).		
Kan bruge kompas med stor rutine i udtagning af kurser på kort, indlægning af kurser på kort og direkte kompasgang		
Kan fortage afstandsbedømmelse (rutine i brug personlige mål til bedømmelse af afstande i terræn og på kort, anvende kendskab til løbe og ganghastigheder i forskelligt terræn, samt med og uden oppakning)		
Kan orientere under vanskelige forhold i lang tid (efter et 2 cm kort finde vej på 20-30 km hike eller et stort spejderløb langs veje og stier i Danmark eller på en heldags fjeldvandring eller i uvejsomt terræn). Kan gennemføre svære orienteringsløb.		

Pioner

Om Pionering

Pioner, fællesbetegnelsen for lejrarbejder og storpioner, er en gammel tradition i dansk spejderarbejde, hvor vi er så heldige, at der ikke er mangel på plantagetæ. Arbejdet med rafter og tovværk træner spejdernes motorik og samarbejdsevne, giver glæde og stolthed ved selvudført godt håndværk med simple midler og giver et bekvemt lejrlev på ture og lejre.

Pioner Basis

Vejledning

Et forløb varer 3-4 møder og en lejr tur. Afhængig af spejdernes forkundskaber kan det være en fordel at gennemføre indlæring af knob og besnøringer over en længere periode (3 – 4 måneder) i form af lege og mindre indslag på andre møder.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Kan med rutine binde de almindeligste besnøringer til lejrarbejder		
Kan med rutine binde de 6-8 almindeligste knob og demonstrere disses anvendelse i praksis		
Kan bygge de almindeligste lejrarbejder på en weekend-tur og har været med til at bygge større lejrarbejder på en længere tur		
Har været med til at bygge et simpelt pionerarbejde med store rafter (stridsvogn, 3-buk, 10 minutters tårn etc)		
Kan behandle og vedligeholde økse, sav og tovværk korrekt og vide hvorfor		
Kender sikkerhedsregler og løfteteknik ved arbejde med redskaber, tov og rafter		

Pioner Udvidet

Vejledning

Et forløb varer 3-4 møder, men for at nå hele området bør der afsættes 4-6 møder og en lejr tur. Afhængig af spejdernes forkundskaber kan det være en fordel at lære knob og besnøringer over en længere periode (3 – 4 måneder) i form af mindre indslag på andre møder og ture.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Kan med rutine binde de almindeligste besnøringer til større pionerarbejder		
Kan med rutine lave taklinger og splejsninger og demonstrere disses anvendelse i praksis		
Kan planlægge en lejrplads og sammen med jævnaldrende bygge større lejrarbejder af høj kvalitet		
Kan sammen med jævnaldrende lave simple pionerarbejde med store rafter, ankre og taljer		
Kender sikkerhedsreglerne ved storpioner		
Kender til tovværkstyper og dets egenskaber		
Kan behandle og vedligeholde pionerværktøj korrekt		
Kender til kulsørarbejde og kulsøværktøj		

Pioner Ekspert

Vejledning

Et forløb varer et par aftener samt 2–3 weekender og kan fordeles hen over 6–12 måneder

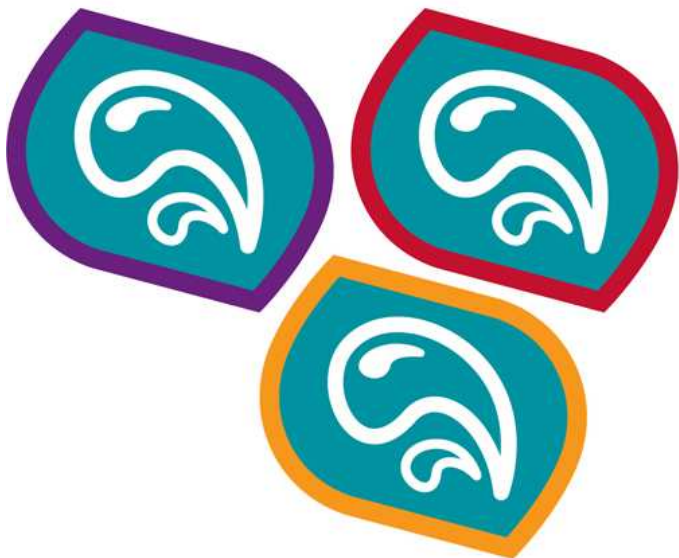
Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Kan lave og reparere tovværk og lave tovværksfigurer af eget tovværk.		
Har indgående kendskab til sikkerhedsregler herunder tovværks brudstyrke		
Kan sammen med jævnaldrende lave krævende storpioner i højden og bruge taljer og ankre med rutine		
Kan arbejde med stålwire og lave wiresplejsning i tynd wire		
Har lavet en enkel kulsøkonstruktion		

Sø Og Strand

Om Sø Og Strand

Danmark har over 7.500 km kystlinje og over 120.000 søer og vandhuller. Derfor er det vigtigt at spejderne får indsigt i flora, fauna, geologi samt færdene ved sø og strand. Gennem forløbet får spejderen opbygget et naturligt forhold til hvordan man omgås sø og strand. De lærer om plante- og fuglelivet nær de danske søer og strande. Senere i forløbet liggdes der større vægt på hvordan man sejler og orienterer sig til søs.

Sø Og Strand Basis

Vejledning

Spejderne får her den første viden om de elementære baderegler samt kendskab til sø, strand, mose og lignende, gerne i lokalområdet.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har lært badereglerne.		
Har kendskab til strandens fugle- og dyreliv.		
Har lært at færdes sikkert ved sø og strand.		
Prøvet at bruge vandområderne til aktivitet f.eks. skøjter og badning.		

Sø Og Strand Udvidet

Vejledning

Spejderne får en bedre ide om, hvordan man kan bruge de vandrige områder til aktiviteter. Der lægges vægt på at aktiviteterne foregår udendørs i de ”våde områder” for at kunne gennemføre mærket.

Forudsætning

Spejderen skal kunne svømme 200 meter

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har kendskab til strandens sten.		
Har kendskab til plante-og dyreliv i en sø.		
Har prøvet sejllads på åbent vand.		
Har fremstillet og brugt et fangstredskab til fiskeri.		

Sø Og Strand Ekspert

Vejledning

Spejderne skal bruge den viden de har arbejdet med igennem de to forudgående mærker i ”Sø og strand”-forløbsmærkerne. Her lærer spejderen mere om hvordan man omgås og orienterer sig til søs. Aktiviteterne skal i højere grad selvstændigt planlægges.

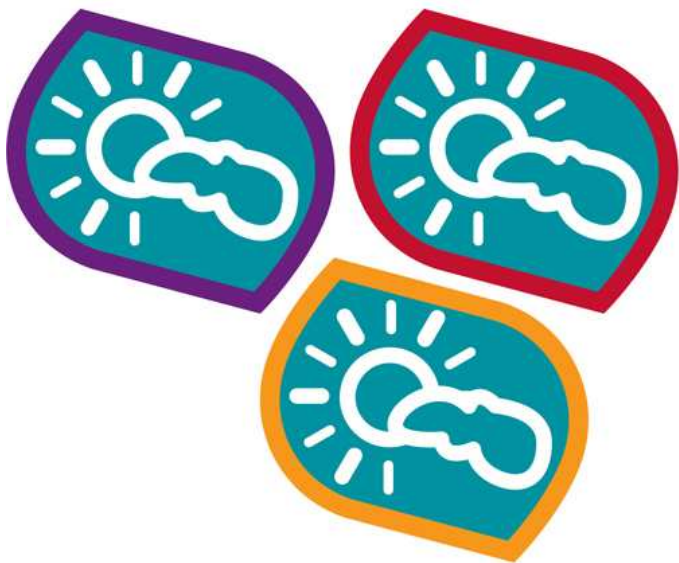
Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har kendskab til Søsportens 10 bud samt DDS' sikkerhedsbestemmelser for sejllads.		
Har selv planlagt og gennemført aktiviteter på sø, i å og ved strand.		
Har kendskab til mikroskopisk plante- og dyreliv i søer og moser.		
Har bygget og sejlet en tømmerflåde og/eller en sivbåd.		

Udeliv

Om Udeliv

Udeliv er en naturlig del af det at være spejder. For at få så meget som muligt ud af sit udeliv som spejder, er det først og fremmest vigtigt, at der afsættes god tid til bare at være ude. Derfor er det yderst relevant at vælge netop dette forløb. Der gives en basisviden om hvorledes man klarer sig udendørs på alle årstider. Hvordan man tænder bål, laver mad og overnatter i det fri.

Udeliv Basis

Vejledning

Basismærket tager udgangspunkt i at give spejderne en grundlæggende idé om hvad udeliv er, herunder hvad man bør kunne for at få gode udendørs oplevelser.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har kendskab til god beklædning udendørs alt efter årstiden.		
Har kendskab til pakning af rygsæk.		
Har kendskab til forskellige båltyper.		
Har tilberedt mad over eget bål.		
Har været på ture på forskellige tider af året.		

Udeliv Udvidet

Vejledning

Her forventes det at spejderne forsøger at klare sig selv på tur og i lejr, dog med lederen, som vejleder og instruktør.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Har vist sig i stand til at pakke en rygsæk.		
Kan klæde sig korrekt på alt efter årstiden.		
Har vist sig i stand til at tænde bål.		
Har lavet bålmad gerne primitiv mad af overvejende naturens egne produkter.		
Har kendskab til forskellige træarters brændeværdi.		
Har overnattet i bivuak eller shelter.		

Udeliv Ekspert

Vejledning

Udeliv Ekspert er for de store spejdere, der har stor rutine i at klare sig selv i det fri og er vant til at overnatte ude i telt, shelter, bivuak og lignende, både sommer og vinter.

Læringsmål

Krav	Dato	Underskrift
Kan planlægge og gennemføre en friluftstur for egen patrulje og evt. andre med indhold fra Udeliv Basis og Udvidet.		
Har overnattet ude under barske forhold f.eks. vintervejr.		
Kan lave et varmt måltid, udelukkende med ingredienser og materialer fra naturen.		
Har deltaget i et adventureløb der ikke er arrangeret af gruppen eller divisionen.		
Har lavet Adventure Spejd for andre spejdere.		

Kilometermærke

Om Kilometermærker

Kilometermærkerne gives til spejdere, der har gået en given distance inden for en bestemt tid. Nogle kilometermærker kan tages på en dag, andre kan tages på tur med eller uden overnatning, og nogle kan kun tages på tur med overnatning. Der er kilometermærker fra 5 til 100 kilometer. Desuden er der to særlige kilometermærker, der gives, når en spejder har bevæget sig 1000 eller 2000 kilometer i spejdersammenhæng inden for et år. Det inkluderer både cykelturen til spejdermødet, rulleskøjteturen og hejken på sommerlejren.

Kilometermærkerne er med til at give spejderne motivation til at nå nye mål og opleve at de kan mere end de tror.

5 km

10 km

20 km

30 km

50 km

75 km

100 km

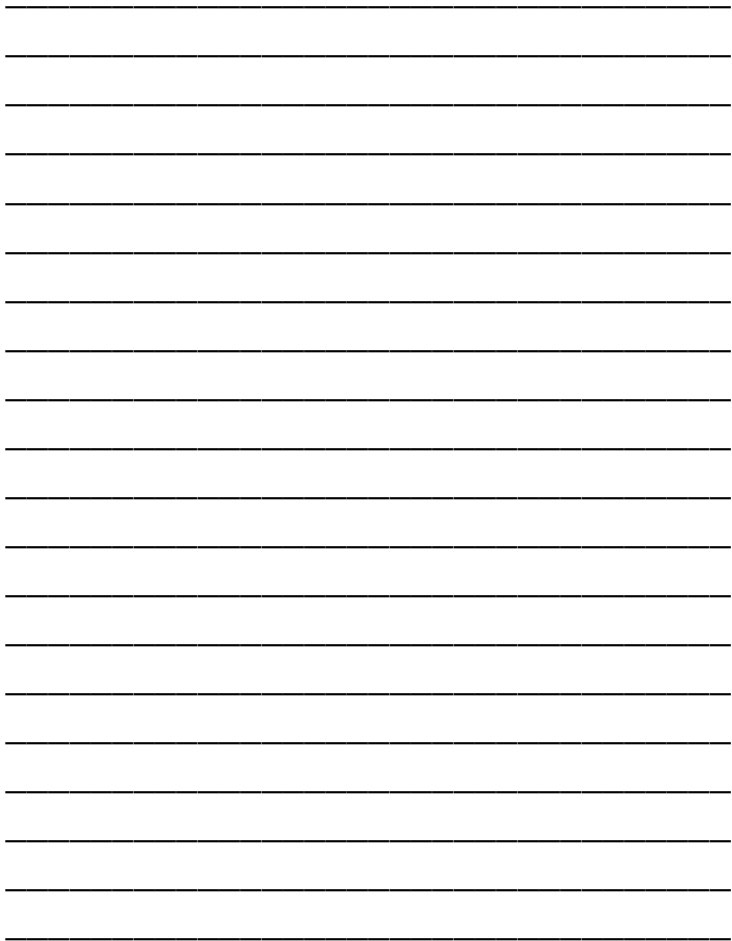

Kilometermærke

Læringsmål

	Krav	Dato	Underskrift
10 km	skal gå 10 kilometer på maksimalt 4 timer inklusiv pauser.		
20 km	skal gå 20 kilometer på maksimalt 6 timer inklusiv pauser.		
30 km	skal gå 30 kilometer på maksimalt 8 timer inklusiv pauser.		
50 km	skal enten gå 50 kilometer på 11 timer inklusiv pauser eller på 17 timer, hvis man bruger mindst 6 timer på overnatning.		
75 km	skal enten gå 75 kilometer på 18 timer inklusiv pauser eller på 24 timer, hvis man bruger mindst 6 timer på overnatning.		
100 km	skal gå 100 kilometer på 30 timer inklusiv pauser. Man skal bruge mindst 6 sammenhængende timer på overnatning.		
1000 km	bevæget sig 1000 kilometer i spejdersammenhæng inden for et år. Det inkluderer både cykelturen til spejdermødet, rulleskøjturen og hejken på sommerlejren.		
2000 km	2000 kilometer i spejdersammenhæng inden for et år. Det inkluderer både cykelturen til spejdermødet, rulleskøjturen og hejken på sommerlejren.		

Forløb består af en række aktiviteter inden for det samme emne.

Der er 11 emner og inden for hvert emne er der forløb på tre niveauer: Basis, Udvidet og Ekspert.

I dette hæfte kan du læse de krav I skal opfylde for at tage de enkelte mærker,

Der er forslag til aktiviteter i kan gennemføre på dds.dk/aktivitet

Blå spejder

